

Het Gele boekje is een internationaal bewijs van inenting of profylaxe voor gele koorts op basis van de IHR (oa. Annex 6 en 7). Gele koorts is de enige ziekte die in de IHR is aangeduid als ziekte waarvoor een bewijs van inenting of profylaxe vereist kan worden als voorwaarde waarop men een lidstaat mag binnenreizen, en waarvoor door de IHR eisen worden gesteld aan het certificaat. Het gele boekje geldt dus enkel als officieel certificaat voor de inenting tegen gele koorts. Voor andere vaccinaties is het Gele Boekje enkel een vehicle voor bijschrijving/registraties maar daarvoor gelden geen eisen vanuit de IHR. Er zijn dan ook nog geen internationale standaarden waaraan een vaccinatiebewijs/certificaat voor overige vaccinaties, anders dan gele koorts, moet voldoen.

Tav andere vaccinaties mogen landen zelf bepalen welke eisen zij stellen aan een vaccinatiebewijs/certificaat en wat zij hiervoor accepteren, veelal komt dit overeen met hetgeen opgenomen wordt in het gele boekje. Dit zie je nu ook met het COVID-19 vaccinatiebewijs in afwachting van de DGC, IJsland stelt bijvoorbeeld dat een bijschrijving in het gele boekje óók geaccepteerd wordt mits het aan bepaalde voorwaarde voldoet, maar het mag ook een ander bewijs zijn zolang het aan de gestelde eisen voldoet.

Vooralsnog adviseert de WHO tegen het gebruik van vaccinatiebewijzen. Zie ook de interim position paper van de WHO: Interim position paper: considerations regarding proof of COVID-19 vaccination for international travellers ([Interim position paper: considerations regarding proof of COVID-19 vaccination for international travellers \(who.int\)](#)) Mocht het wel straks op grond van de IHR worden ingevoerd dan zal het aan de eisen van de IHR moeten voldoen, een goedgekeurd vaccine betreffen en universeel verkrijgbaar. Hiervan is echter nog geen sprake.

De EU, WHO, ICAO zijn allemaal bezig met het uitwerken van fraudebestendige (digitale en papieren) vaccinatiebewijzen. Tot die tijd zijn er geen internationale standaarden afgesproken waaraan een COVID-19 vaccinatiebewijs moet voldoen. Landen zijn dan ook niet verplicht om het gele boekje te accepteren als vaccinatiebewijs voor COVID-19.

Het registratiekaartje dat momenteel wordt meegegeven wanneer een persoon wordt gevaccineerd, is enkel ter administratie van de gevaccineerde en voldoet niet aan de eisen die worden gesteld aan een bewijs of certificaat volgens de IHR-afspraken voor Gele Koorts en mogelijk niet aan de eisen die door derde landen worden gesteld. De registratiekaart van Nederland voldoet niet aan deze eisen omdat de eisen van de registratiekaart zijn opgesteld met als doel het informeren van de gevaccineerden over het gekregen vaccin, en niet met het doel om als bewijs te dienen.

Met de Tweede Kamer is afgesproken dat geen vaccinatiebewijs uitgegeven zal worden totdat zij kunnen besluiten over de wenselijkheid en het gebruik van een vaccinatiebewijs. De internationale werkelijkheid heeft Nederland hierbij ingehaald en Nederlanders hebben voor sommige reizen nu een vaccinatiebewijs nodig. Binnen enkele weken zal er een vaccinatiebewijs beschikbaar komen voor alle Nederlanders die voldoet aan de Europese eisen van de DGC.

Burgers nemen soms hun Gele Boekje mee en vragen of hun COVID19-vaccinatie daarin gezet kan worden. Dat is heel begrijpelijk omdat mensen het gele boekje met vaccinaties associëren. Wanneer burgers over het Gele Boekje beschikken kan de genoemde brief of kaart in het gele vaccinatieboekje bewaard worden.

Een aanvullende aantekening in het Gele Boekje in de vorm van een stempel of handtekening zou een enorme administratieve last zijn voor de uitvoerende partijen, juist op het moment dat de GGDen gaan opschalen en straks circa 2 miljoen vaccinaties per week moeten zetten. Inmiddels hebben ook ruim 7 miljoen mensen hun vaccinatie en registratiekaart al ontvangen. Op het moment dat al deze mensen een bijschrijving in hun Gele Boekje zouden willen dan zullen zij allen terug moeten naar de zorgverlener die de vaccinatie heeft gezet. Dit zou een immense administratieve last zijn voor de zorgverleners bovenop het vaccineren zelf. Ook zouden zij, als zij nog niet over het Gele boekje beschikken, een boekje moeten aanschaffen à 8.70 euro bij de SDU. Dit terwijl er naar verwachting binnen enkele weken een gratis en fraudebestendig vaccinatiebewijs beschikbaar zal komen voor alle gevaccineerden, ook op papier.

Als laatste willen we ook voorkomen dat het gele boekje wordt ervaren en gebruikt als een officieel bewijs omdat het niet voldoet aan de eisen die NL en de EU willen stellen aan een fraudebestendig en interoperabel vaccinatiebewijs. Nederland moet, als uitgever van het bewijs, staan voor de

betrouwbaarheid van het geleverde bewijs. Een sticker, stempel of papiertje is gemakkelijk na te maken en daarmee heel fraudegevoelig. Daarom werkt de EU en NL aan een QR-code.

Het is denkbaar dat het Gele Boekje buiten Europa gebruikt zal worden als drager van het COVID-19 vaccin. Om die reden wordt het Gele Boekje steeds meegenomen in overwegingen rondom de COVID-19 vaccinatiebewijzen. Ook de WHO is bezig met de uitwerking van interoperabiliteit t.a.v. COVID19-vaccinatiebewijzen. Zodra de WHO eisen stelt aan een COVID-19 vaccin, zoals het geval bij gele koorts, en dus mogelijk in het gele boekje, zullen Nederland en de EU aan deze vereisten moeten voldoen. Echter adviseert de WHO vooralsnog tegen de inzet van vaccinatiebewijzen voor het internationaal reizen.

Europese Commissie:

De EC vindt het gele boekje geen veilig / verifieerbaar bewijs en Europol waarschuwt sinds vele maanden dat vaccinatie- en testcertificaten (inclusief gele boekjes) worden verkocht door criminelen. Dit is een van de redenen voor het digitale EU-certificaat. De EC ZOU het gebruik van het gele boekje dus niet aanmoedigen als bewijs van vaccinatie tegen COVID-19. Wat burgers in hun privéleven doen om hun vaccins bij te houden (vooral als er geen volledig medisch dossier is) is een ander verhaal.

WHO:

Under the aegis of the Digital Health Technical Advisory Group, WHO has launched a Smart Vaccination Certificate Working Group to inform the development of specifications and guidance for using digital technologies for documenting vaccination status. Although vaccination status can easily be captured via digital means, the ability to uniquely identify an individual and validate vaccination status requires international cooperation, orchestration across complex systems and widespread adoption of open interoperability standards to support secure data access or exchange. The guidance issued by this group will include a required minimum data set, standards for interoperability and recommended governance, digital functionality and systems architecture, to align with the scientific, legal, and ethical considerations outlined in this position paper.

A digital vaccination certificate will additionally have to support the needs of national immunization programmes; while ensuring that digital technologies do not engender or perpetuate inequities. WHO is working with partners to establish a governance framework and specifications for a digital vaccination certificate for possible use at both national and international levels.

Regardless of any technology implemented in future, the COVID-19 vaccination status of international travellers should be recorded through the International Certificate for Vaccination and Prophylaxis based on the model presented in Annex 6 of the IHR. The same format could be adapted once WHO pre-qualified COVID-19 vaccines become available universally and relevant recommendations are provided under the IHR.

ICAO:

A key challenge presented by COVID-19 is the need for global consensus on new approaches for issuance, exchange and verification of various public health status records in some instances required to support cross-border mobility of people in a facilitative way, while still ensuring appropriate risk assessment related to public health. On the basis of the field proven VDS-technology ICAO presents a solution which combines practicability, security and ease of verification re-using the existing e-passport trust model to address this challenge.